

2. Agricultural land (% of land area) - Ukraine. *World Bank Open Data*.
URL: <https://data.worldbank.org/indicator/AG.LND.AGRI.ZS?locations=UA>.
3. Area under organic farming. *Eurostat*.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_02_40/default/table?lang=en&category=t_agr.t_org.
4. Vasilyeva T., Shkola V. Innovative measurement of sustainable agricultural land use: the EU's experience for Ukraine. *Vіsник Sums'kogo deržavnogo unіversitetu*. 2021. No. 2. P. 53–63. URL: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2021.2-7>.
5. Крупка А. А., Коваленко Л. М. До питання сталого розвитку землекористування в Україні. *Стан і майбутнє лісового господарства, деревообробки та землевпорядкування*: Матеріали Всеукр. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих вчен., м. Харків, 9–10 жовт. 2023 р. 2023. С. 222–223. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/43683>.
6. Лазарева О. В., Горгоц А. О., Гориславська В. В. Збалансований розвиток землекористування в Європейському Союзі та пріоритети його ведення в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 23. С. 32–37. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2021/7.pdf.
7. Shebanina O., Burkovska A., Petrenko V., Burkovska A. Economic planning at agricultural enterprises: Ukrainian experience of increasing the availability of data in the context of food security. *Agricultural and Resource Economics*. 2023. Vol.9. No.4. Pp.168–191. <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.08>.

Livandovska Olena

assistant of the department of public management and administration and international economics Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ В УКРАЇНІ

EUROPEAN EXPERIENCE OF AGRICULTURAL LAND USE FOR THE RESTORATION OF TERRITORIES IN UKRAINE

Сталий розвиток територій є важливим пріоритетом сучасного світу, особливо у контексті післявоєнної відбудови. Сільське господарство, як основа економіки багатьох регіонів України, потребує впровадження ефективних практик землекористування, які сприятимуть екологічній рівновазі, соціальній стабільності та економічному зростанню. Європейський досвід у цій сфері пропонує інструменти, що можуть бути адаптовані до українських умов, враховуючи виклики відновлення.

Одним із ключових інструментів є консолідація земель — об'єднання дрібних ділянок для створення більших і ефективніших у використанні масивів. Це сприяє зменшенню витрат, спрощенню управління та підвищенню продуктивності. Успішні приклади можна побачити в Німеччині та Нідерландах, де такі заходи дозволяють фермерам використовувати сучасну техніку і впроваджувати інновації. Консолідація також допомагає вирішити проблему надмірної фрагментації земель, яка ускладнює ведення господарства [1].

Другим важливим напрямом є розвиток сільських територій. Європейський Союз активно підтримує фермерів через субсидії, гранти та пільгові кредити. Водночас реалізуються інфраструктурні проєкти, такі як будівництво доріг і логістичних центрів. Значна увага приділяється органічному землеробству, яке зменшує негативний вплив на довкілля. Наприклад, у Франції популяризуються екологічно чисті методи виробництва, а в Польщі підтримуються малі та середні фермерські господарства [2].

Європейський досвід демонструє, як комплексний підхід до управління землекористуванням може сприяти не лише зростанню аграрного сектору, а й загальному розвитку сільських територій.

Після військових дій значна частина земель в Україні опинилася у стані, що потребує відновлення. Руйнування інфраструктури, міграція населення та

погіршення екологічної ситуації створюють додаткові виклики для розвитку сільського господарства.

Однією з ключових проблем є деградація земель, яка виникає через неправильне використання ресурсів, зокрема надмірне розорювання, виснаження ґрунтів та забруднення територій. Втрата родючості загрожує продовольчій безпеці країни та економічній стабільності сільських регіонів.

Ще однією проблемою залишається фрагментація земель — роздрібненість земельних ділянок, що ускладнює їхнє ефективне використання. Велика кількість дрібних ділянок перешкоджає впровадженню сучасних технологій, зменшує інвестиційну привабливість і гальмує розвиток фермерських господарств [3].

Застосування європейського досвіду в українських реаліях передбачає впровадження стратегій, спрямованих на консолідацію земель, екологізацію виробництва та фінансову підтримку фермерів

Європейський підхід, адаптований до українських реалій, може стати основою для відновлення родючих земель, розвитку сільських територій і забезпечення їхнього сталого функціонування [4].

Для ефективного впровадження європейських практик сільськогосподарського землекористування в Україні, на рисунку 1 нами запропоновано вжити низку заходів, що сприятимуть сталому розвитку аграрного сектора та відновленню територій.

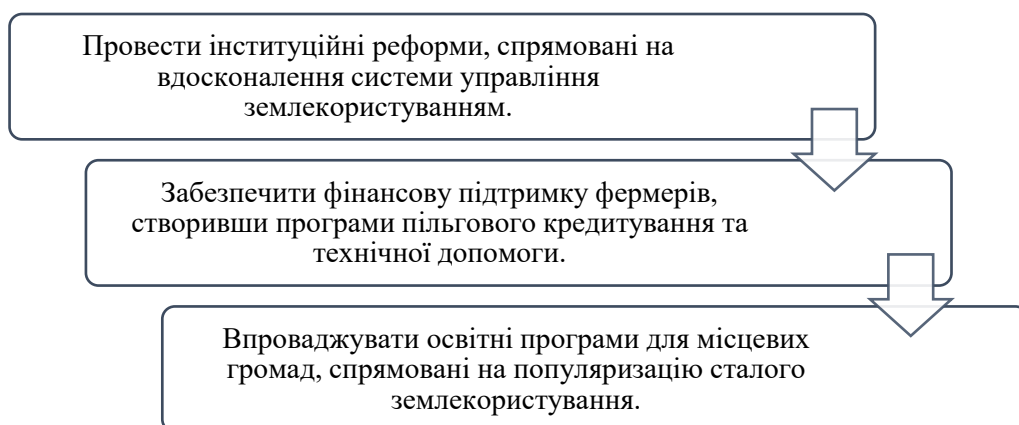

Рисунок 1 – Заходи, що сприятимуть сталому розвитку аграрного сектора та відновленню територій

Отже, інтеграція європейського досвіду сільськогосподарського землекористування є важливим кроком для відновлення територій України. Це не лише сприятиме вирішенню екологічних та економічних проблем, а й забезпечить сталий розвиток регіонів, підтримуючи добробут місцевого населення.

Список використаних джерел:

1. Домбровська, О. А. Європейський досвід консолідації земель сільськогосподарського призначення. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії* 18 2013. С. 54-56.
2. Павліха, Н. В., & Хомюк, Н. Л. Досвід Європейського Союзу щодо розвитку сільських територій. *Бізнес-навігатор*, (1-1), 2018. С. 53-57.
3. Наумчук В. В. Стратегії відновлення та рекультивації земель після воєнних конфліктів» *Актуальні проблеми економіки* № 7 (277), 2024. С.239-248
4. Дячинська, О. (2024). Євроінтеграційні пріоритети аграрного землекористування. *Економіка та суспільство*, (68)

Onopriichuk D.O.,

Applicant for Higher Education,

Burkovska A. I.,

PhD in economics, Associate Professor of the Management and Marketing Department, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv

THE TRANSFORMATION OF LAND RELATIONSHIPS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The transformation of land relationships in Ukraine represents a pivotal aspect of the country's broader process of European integration. As Ukraine seeks to align its political, economic, and institutional structures with European standards, land reform emerges as a cornerstone of this transformation. Rooted in a complex history of centralized ownership and limited private land markets, Ukraine's evolving land policies reflect not only internal reforms but also external pressures to harmonize